

1

Στο σταθμό

Ηταν Φλεβάρης, Κυριακή οκτώ το βράδυ, στο σταθμό των λεωφορείων Πελοποννήσου δίπλα στον Κηφισό ποταμό. Τριγυρνούσε μαζί με τη βαλίτσα του ανάμεσα στα λεωφορεία, διαβάζοντας πάνω από τα παρμπρίζ τις πινακίδες του προορισμού τους, Αθήνα-Κόρινθος, Αθήνα-Τρίπολη, Αθήνα-Καλαμάτα... Σταμάτησε και κοίταξε με προσοχή και περιέργεια το μεγάλο αυτοκίνητο, το υπεραστικό όπως το έλεγαν, που θα τον πήγαινε στον προορισμό του, το Ορεινό Μεσσηνίας, στο αγροτικό ιατρείο για να εκπληρώσει την επόμενη υποχρέωσή του προς την πατρίδα μετά τη στρατιωτική του θητεία. Συνολικά τέσσερα χρόνια θα κρατούσαν οι υποχρεώσεις του αυτές, γιατί υπήρχαν και ορισμένοι «ημέτεροι» που ήταν αλλιώς «βολεμένοι» και δεν είχαν τέτοιες υποχρεώσεις. Θυμήθηκε τρεις-τέσσερις συμφοιτητές του που έφυγαν αμέσως για την Αμερική, να πάρουν εκεί την ειδικότητά τους, ώστε να μην καθυστερήσουν την εξέλιξή τους, γιατί ήταν «διαφορετικοί» από τους υπόλοιπους και δεν είχαν υποχρεώσεις προς την πατρίδα.

Μετά τον εντοπισμό του αυτοκινήτου με την επιγραφή «Αθήνα-Καλαμάτα», ξεκίνησε την περιήγησή του στο σταθμό και έβλεπε τα λεωφορεία παρκαρισμένα λοξά στις πλατφόρμες και απέναντί τους τα αντίστοιχα κα-

φενεία. Σε κάθε μαγαζί ήταν καθισμένοι γύρω από τα στρογγυλά μεταλλικά τραπεζάκια οι ταξιδιώτες, που οι περισσότεροι ήταν συμπατριώτες. Συζητούσαν μεταξύ τους κρατώντας σχεδόν όλοι ένα φλιτζάνι καφέ στο ένα χέρι και το τσιγάρο στο άλλο. Στο τραπέζι υπήρχαν εκτός από τα ποτήρια με το νερό, τα πακέτα των τσιγάρων, που στο καφενείο της Καλαμάτας τα περισσότερα ήταν τα σέρτικα του Καρέλια σε κόκκινο κουτί και τα γλυκοσέρτικα του Δαμηλάτη σε κίτρινο. Μπήκε μέσα, έριξε μια ματιά τριγύρω και αφουγκράστηκε τις κουβέντες τους, που τριγυρνούσαν αποκλειστικά στα νέα για την Καλαμάτα και τα χωριά τους. Μιλούσαν δυνατά και προσπαθούσαν να ανακαλύψουν κοινούς γνωστούς και συγγενείς, αφού ήταν συνηθισμένο οι νέοι της κάθε περιοχής, να αναζητούν και να παντρεύονται κοπέλες από γειτονικά χωριά με το δικό τους.

Βγήκε από το καφενείο και άρχισε να περιφέρεται στο σταθμό. Παρατήρησε ότι δίπλα σε κάθε καφενείο υπήρχε και μια αποθήκη για τα ασυνόδευτα δέματα. Στην πόρτα καθόταν σε μια ψάθινη καρέκλα ένας αμίλητος αποθηκάριος, που έδειχνε με το χέρι το ράφι στο οποίο υπήρχε το ζητούμενο δέμα και στο γόνατο είχε ένα τετράδιο όπου υπέγραφε ο παραλήπτης. Στην περιπλάνησή του παρακολουθούσε με περιέργεια τους αχθοφόρους, με τα ξύλινα καρότσια και τις λαστιχένιες ρόδες να μεταφέρουν τις βαλίτσες και τα δέματα στα διάφορα σημεία του σταθμού, ενώ στα μάτια του εναλλάσσονταν πολύχρωμες εικόνες από τιςπραμάτειες των μικρών καταστημάτων, που ήταν κρεμασμένες με σπάγκους στα παράθυρα και στις πόρτες τους. Πλαστικά παιχνιδάκια, μικρές κιθάρες, πάνινες κουκλίτσες, σβούρες, τόπια και ό,τι άλλο μπορούσε κανείς να φανταστεί

και να αγοράσει με λίγες δραχμές, για να δώσει τη μεγάλη χαρά στα παιδιά που περίμεναν τον ταξιδιώτη πατέρα, παππού, θείο ή αδελφό, που επέστρεφε στο χωριό από τη μεγάλη πόλη, την Αθήνα.

Κοίταξε το ρολόι και κρατώντας τη βαλίτσα του πλησίασε στο λεωφορείο της Καλαμάτας. Είχε ακόμα λίγο χρόνο απέναντι ακριβώς ήταν το καφενείο, μπήκε μέσα και κάθισε σ' ένα τραπέζι, μαζί με τρεις άλλους ταξιδιώτες του ίδιου προορισμού. Μετά το καλησπέρασμα άρχισε η «ανάκρισή» του με ερωτήσεις για την καταγωγή και το τόπο του προορισμού του. Τους εξήγησε ότι σκοπός του ταξιδιού του ήταν η υποχρεωτική του θητεία στο αγροτικό ιατρείο. Δεν ήταν Μεσσήνιος αλλά νησιώτης, συνηθισμένος να ταξιδεύει με καράβι για την ιδιαίτερη πατρίδα του. Του είπαν ότι το ταξίδι, μαζί με τις στάσεις, διαρκεί περίπου επτά ώρες και ότι ο δρόμος είναι όλο στροφές. Γέλασε και τους απάντησε ότι το δικό του ταξίδι για το νησί είναι δεκάξι περίπου ώρες και το κούνημα πάει σύννεφο χειμώνα-καλοκαίρι. Σκέφτηκε τις δραμαμίνες, όμως άλλο είναι οι στροφές του δρόμου και άλλο το κούνημα του πλοίου. Ρώτησε για το δρομολόγιο από την Καλαμάτα για το Ορεινό και του είπαν ότι διαρκεί μία με μιάμιση ώρα περίπου και ότι ο δρόμος ήταν χωμάτινος, γεμάτος λάσπες και λακκούβες. Αυτές ήταν οι τελευταίες κουβέντες με τους συνταξιδιώτες του και όλοι μαζί σηκώθηκαν σιγά-σιγά για να επιβιβαστούν στο λεωφορείο. Πρώτα έδωσαν τις βαλίτσες τους στο βοηθό του οδηγού, που τις τοποθέτησε με τα άλλα ασυνόδευτα δέματα στην «κοιλιά» του λεωφορείου και μετά ανέβηκαν για να καθίσουν σε όποια θέση έβρισκαν κενή.

Κάθισε στην πρώτη θέση πίσω από τον οδηγό, δίπλα σ' έναν ηλικιωμένο για τα μάτια του άνδρα. Μετά τις καλησπéρες άρχισε η κουβέντα και τον πληροφόρησε ότι είναι συνταξιούχος καθηγητής φιλόλογος και ότι κατάγεται από τη Στεμνίτσα Αρκαδίας. Το όνομά του ήταν Δημήτρης Κατσιάνος, αλλά οι συγχωριανοί του τώρα που γέρασε, τον φώναζαν μπαρμπα-Μήτσο και θα κατέβαινε στη Τρίπολη για να συνεχίσει από εκεί το ταξίδι για το χωριό του. Ξαφνικά ακούστηκε ένας δυνατός θόρυβος από τη μηχανή που έβαλε εμπρός ο οδηγός. Το λεωφορείο παρέμεινε στη θέση του δέκα περίπου λεπτά για να ζεσταθεί η μηχανή πριν ξεκινήσει. Με σβησμένα τα εσωτερικά φώτα ο οδηγός έκανε όπισθεν, μετά κόρναρε και άρχισε με δυσκολία να ισιώνει το τιμόνι και να οδηγεί το λεωφορείο στην έξοδο του σταθμού.

Με το ξεκίνημα έφερε στο νου τα παιδικά του χρόνια στο μικρό νησί, εκεί που εργαζόταν ο πατέρας του. Το νησί ήταν ολόκληρος ο κόσμος του. Θυμήθηκε το σπίτι δίπλα στη θάλασσα, κάτω από την αγκαλιά της Παναγιάς της Μεγαλόχαρης. Εκεί έμαθε τα πρώτα γράμματα, αρμενίζοντας με τις βάρκες και τα καΐκια που μπαίνόβγαιναν στο λιμάνι, πριν ξεκινήσει για το μεγάλο ταξίδι της ζωής του. Στο μικρό λιμάνι όλη μέρα μετά το σχολείο έπαιζε με τους συμμαθητές του, ψάρευε, κολυμπούσε το καλοκαίρι και στο σπίτι μετά το διάβασμα καθόταν στο παράθυρο και ζωγράφιζε στο μπλοκ με το σπιράλ τα πλεούμενα του λιμανιού, τις ψαρόβαρκες, τα καΐκια με τα πανιά και το «Κωστάκης Τόγιας», το ποστάλι που ερχόταν κάθε Παρασκευή από τον Πειραιά και αγκυροβολούσε στο κέντρο του

λιμανιού. Τα νερά κοντά στην προκυμαία ήταν ρηχά, γι' αυτό οι επιβάτες και τα εμπορεύματα έβγαιναν στη στεριά με τις μεγάλες βάρκες και τους «λεμβούχους», όπως έλεγαν τους βαρκάρηδες να τραβούν με κόπο τα κουπιά.

Θυμήθηκε τις εκδρομές που πήγαινε με το σχολείο, στα Κιόνια που υπήρχε το ιερό του Ποσειδώνα και της Αμφιτρίτης, στο χωριό Βόλαξ, με τους γρανιτένιους βράχους που έμοιαζαν με τεράστια αβγά σπαρμένα στην άγονη γη και στις ρεματιές με τους κατάλευκους περιστεριώνες, που ήταν χτισμένοι στα μέρη με τις καλές «πετασιές», όπως λέγανε τις πλαγιές των λόφων, ανάμεσα στα χωράφια και τα μπιστάνια, δίπλα στα ρυάκια με τα τρεχούμενα νερά. Τα περίεργα αυτά κτίσματα της λαϊκής αρχιτεκτονικής, προκαλούσαν το θαυμασμό με τα πέτρινα στολίδια τους σε πολλούς και περίεργους συνδυασμούς.

Πάντοτε είχε πρόχειρο στη μνήμη του το μεγάλο προσκύνημα της Παναγιάς, με τη σεπτή εικόνα της και τα πολλά θαύματα, που τα έβλεπε κάθε φορά όταν πήγαινε να προσκυνήσει στα κρεμασμένα τάματα από την οροφή της εκκλησιάς. Το ναυάγιο του ασημένιου караβιού με το μεγάλο ψάρι να είναι χωμένο στην τρύπα της καρίνας του, αφιέρωμα του καπετάνιου στην Παναγιά, που τη στιγμή της τρικυμίας ζήτησε τη βοήθειά της και Εκείνη τον έσωσε μαζί και τους ναύτες του. Το ασημένιο δέντρο με τα δώδεκα πορτοκάλια, όσοι και οι μαθητές του Χριστού, ευλαβική προσφορά του τυφλού που παρακάλεσε την Παναγιά και είδε το φως του και το πρώτο πράγμα που αντίκρισε ήταν μια πορτοκαλιά φορτωμένη με καρπούς. Και τόσα άλλα που